

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 7 czerwca 2022 r.

Pozycja 114

POSTANOWIENIE z dnia 26 kwietnia 2022 r. Sygn. akt Ts 165/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski – przewodniczący
Zbigniew Jędrzejewski – sprawozdawca
Jarosław Wyrembak,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 16 grudnia 2021 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.S.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 24 maja 2021 r. (data nadania) M.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił o stwierdzenie, że art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 432) w zakresie, w jakim „pomniejsza kwotę najniższej emerytury, o której mowa w art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291 i 353), obowiązującej od dnia 1 marca 2021 r., o kwotę różnicy pomiędzy kwotą wysokości świadczenia, o którym mowa w art. 2 ustawy o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń (...) przekracza kwotę 2900 zł”, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Postanowieniem z 16 grudnia 2021 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 27 grudnia 2021 r.) Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) – odmówił nadania skardze dalszego biegu stwierdziwszy, że nie spełnia ona przesłanek wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanych w art. 53 ust. 1 pkt 1 i art. 77 ust. 1, a także art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK. Jak ustalił Trybunał, zakwestionowany w skardze przepis nie był podstawą dołączonej do skargi decyzji, a ponadto skarżący nie wskazał, która jego konstytucyjna wolność lub prawo zostało naruszone.

W zażaleniu złożonym 3 stycznia 2022 r. (data nadania) skarżący zarzucił, że Trybunał w zakwestionowanym postanowieniu błędnie przyjął, iż wnoszący skargę zawsze musi legitymować się orzeczeniem wydanym na podstawie przepisu, którego zgodność z Konstytucją kwestionuje w skardze. Zwrócił uwagę na to, że zgodnie z art. 77 ust. 1 i art. 53 u.o.t.p.TK takie orzeczenie należy przedłożyć tylko wtedy, gdy droga prawna jest przewidziana. Natomiast jeśli prawa skarżącego zostały ukształtowane w ten sposób, że nie jest możliwe ich zweryfikowanie w postępowaniu sądowym, to skarga konstytucyjna jest dopuszczalna „bez konieczności wykazywania wyroku, decyzji lub innego rozstrzygnięcia”. Skarżący zarzucił także, że Trybunał bezpodstawnie odmówił nadania skardze dalszego biegu bez wezwania go do wskazania naruszonych praw.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

W zarzutach sformułowanych w zażaleniu skarżący nie uwzględnił, że konstrukcja skargi konstytucyjnej przyjęta przez ustrojodawcę wskazuje jednoznacznie, iż kontrola konstytucyjności zaskarżonego przepisu dokonywana w tym trybie ma charakter konkretny, a nie abstrakcyjny. Oznacza to konieczność uzyskania przez osobę, występującą z tym środkiem prawnym, ostatecznego rozstrzygnięcia o prawach lub wolnościach skarżącego, wydanego na podstawie przepisu, którego konstytucyjność skarżący kwestionuje. Wprawdzie przedmiotem kontroli w postępowaniu skargowym jest kwestia zgodności z Konstytucją objętego skargą aktu normatywnego, niemniej wcześniejsze wydanie takiego orzeczenia przez sąd bądź organ administracji publicznej jest warunkiem *sine qua non* zainicjowania tej formy kontroli przed Trybunałem Konstytucyjnym. Brak takiego orzeczenia upodabnia bowiem skargę konstytucyjną do skargi powszechnej (*actio popularis*), nieprzewidzianej przepisami prawa, albo też wniosku w sprawie abstrakcyjnej kontroli norm, który mogą złożyć jedynie podmioty określone w art. 191 ust. 1 pkt 1-5 Konstytucji (por. postanowienie TK z 12 lipca 2011 r., sygn. Ts 309/10, OTK ZU nr 4/B/2011, poz. 330).

Jeśli więc zakwestionowany w skardze przepis – z czym zgadza się skarżący – nie był podstawą dołączonej do skargi decyzji o waloryzacji emerytury, to w postanowieniu z 16 grudnia 2021 r. Trybunał zasadnie uznał, że analizowana skarga nie spełnia podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK. W związku z tym prawidłowo odmówił nadania jej dalszego biegu.

W odniesieniu do zarzutów sformułowanych w punkcie drugim zażalenia Trybunał przypomina, że wystąpienie ze skargą konstytucyjną nakłada na skarżącego obowiązek dochowania określonych prawem wymagań. Środek ten, poza spełnieniem wymogów stawianych względem pisma procesowego, musi zawierać elementy treściowe, które zrealizują warunki wskazane w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w przepisach u.o.t.p.TK.

Skarżący jest zatem zobligowany do wskazania, która konstytucyjna wolność lub które jego konstytucyjne prawo zostało naruszone przez przepis będący podstawą prawną orzeczenia, w związku z którym wniósł skargę. Wymóg ten ma swoje źródło w samej Konstytucji, istotą środka statuowanego w art. 79 ust. 1 Konstytucji jest bowiem „ochrona przed nadmier-

ną i nieuzasadnioną ingerencją państwa w konstytucyjne prawa i wolności” (zob. postanowienie TK z 20 grudnia 2007 r., sygn. SK 67/05, OTK ZU nr 11/A/2007, poz. 168).

Wskazanie konstytucyjnych wolności lub praw jest więc elementem konstrukcyjnym skargi. Niespełnienie tego wymogu powoduje, że podstawowy warunek konstytucyjny (i ustawowy) skargi, będący istotą tego środka procesowego, nie został wykonany. Taki brak nie jest możliwy do uzupełnienia, dlatego jego wystąpienie skutkuje odmową nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej (zob. postanowienie TK z 18 kwietnia 2018 r., sygn. Ts 8/17, OTK ZU B/2018, poz. 116 i powołane tam rozstrzygnięcia).

Mając powyższe na względzie Trybunał Konstytucyjny nie uwzględnił zażalenia.